

Stallas d'avevan abitaziuns – cussegl naziunal è d'accord

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ I duai vegnir pli simpel da bajegiar enturn stallas ch'ils purs na dovran betg pli. Sco gia la chombra pitschna ha ier er il cussegl naziunal decidì da schlucclar las disposiziuns che scumondan da construir abitaziuns ordaifer la zona da bajegiar. Il stausch persunter han dà las duas iniziativas dal Grischun e dal Vallais. Ellas pretendan che tuts bajetgs agriculs che na vegnan betg pli duvrads dastgan vegnir midads enturn en abitaziuns da vacanzas. Ils dus chantuns han argumentà: Mo uschia possian ins mantegnair ils mises cun stallas che furmian il maletg tipic da las cuntradas muntagnardas. Las iniziativas sco talas ha il cussegl naziunal dentant refusà ier, l'iniziativa grischuna cun 106 cunter 83 vuschs e l'iniziativa vallesana cun 109 cunter 82 vuschs. Ellas resguardian memia pauc la separaziun da la zona da bajegiar tar tschellas zonas. Pli navant daventassia tuttenina pussaivel da bajegiar enturn var 200 000 stallas en Svizra.

Pli sever che la chombra pitschna

Sco gia la chombra pitschna ha dentant er il cussegl naziunal mussà chapientscha per la problematica da las stallas che van en decadenza ed ha acceptà la moziun che la chombra pitschna ha formulà sco alternativa. La moziun lubescha da bajegiar enturn stallas sche quai è prevedì en il plan directiv chantunal. Plinavant na dastgi betg dar custs supplementars per il maun public, per exempel entras vias d'access u lingias d'aua.

Il cussegl naziunal ha dentant integrà anc in modificaziun: «Las disposiziuns chantunalas ston sa basar sin ina

La cussegliera federala grischuna è stada la pledadra da la cumissiun.

KEYSTONE

planisaziun regionala e ston manar ad in meglierament da la situaziun generala areguard natira, cultura, cuntrada ed agricultura.» Quai na muntia dentant betg ina obligaziun da cumpensaziun, ha punctuà cussegliera naziunala *Silva Semadeni* (ps/GR) en ses votum sco pledadra da cumissiun.

Leuthard avertescha

Adumbatten ha la ministra d'ambient *Doris Leuthard* supplitgà il cussegl da

refusar la moziun. Las emeziuns sajan grondas ed i saja giustifitgà da duman dar tge che duai capitar cun ils vegls bajetgs agriculs. Il cussegl federal saja londervi da chattar ina soluziun en rama da la revisiun da planisaziun da territori. «Nus essan prest uschè lunsch», ha ditg la cussegliera federala. I dovria ina soluziun equilibrada per ch'ins na chaschunia betg novas malgiustias visavi quels che hajan cumprà char e bain terren en la zona da bajegiar. Senza ina

obligaziun da cumpensaziun na possian ins betg schliar il problem.

Ina difficultad saja plinavant che la moziun pretendia ch'i na dastgia custar nagut per il maun public. Ma sch'ina via tar stallas saja adina vegnida duvrada mo d'in tractor e tuttenina charreschian ventg autos sin questa via dettia quai automaticamain custs per il maun public.

Proximamain vegnia era l'iniziativa populara encunter il bajegim sparpaglià

en il parlament e sunter haja il pievel da decider. Questa iniziativa saja fitg restrictiva e giaja gist en tschella direzioni. Ch'il pievel haja tuttavia simpatia per tals projects haja già mussà la «Kulturlandinitiative» che la populaziun da Turitg haja acceptà a l'urna.

Damai ch'il cussegl naziunal ha modifitgà la moziun sto la chombra pitschna anc ina giada sa fatschentar cun la chaussa.

In pur recloma

Markus Hausammann n'è tuttavia betg d'accord cun la decisiun dad ier. Il cusseglier naziunal ha tschentà pliras dumondas criticas durant la debatta. Sco unic parlamentari da la pps ha el refusà tant las iniziativas chantunalas sco era las propostas da cumissiun. «L'agricultura vegn uschia anc pli fitg sut squitsch», di il pur da la Turgovia a l'anr. Sch'in pur veglia bajegiar ina chasa u ina stalla ordaifer la zona da bajegiar stoppia el resguardar pretensiuns severas.

Ils purs na dastgian betg sustegnair questa moziun, punctuescha Hausammann. Questa moziun promovia il bajegim sparpaglià. Ils purs sez n'hajan numnadamain betg ils daners per bajegiar enturn las stallas veglias. Els vegnian uschia sut squitsch da vender stallas a cumpraders che fetschian ordlonder abitaziuns da vacanzas. Ils hosps e turists che tschertgian ruaus en questas abitaziuns da vacanzas sa sentian lura svelts disturbads entras l'agricultura. «A partir dal venderdi n'èsi lura betg pli pussaivel da manar grascha», constatescha il pur.